

Opiskelijoiden yrityksen perustamisaktiivisuus noussut viimeisen kymmenen vuoden aikana

3.4.2025

Entre Intentio -mittarin avulla on kerätty aineistoa yrittäjyysaikomuksista aina vuodesta 2008 vuoteen 2024. Vastauksia on kertynyt yhteensä 18 949 eri vuosien opiskelijoilta, mikä on täysin poikkeuksellinen aineisto maailmanlaajuisestikin tarkasteltuna. Tässä artikkelissa esitetään aineiston tunnuslukuja pelkästään SEAMKin ensimmäisen vuoden opiskelijoiden osalta, jotta voidaan verrata eroja vuosittain. Artikkeli keskittyy opiskelijoiden yrityksen perustamisaktiivisuuteen ja vastauksia on yhteensä 6 927.

Yrityksen perustaminen opintojen aikana

Opiskelijoilta kysyttiin, ovatko he tällä hetkellä perustamassa yritystä. Taulukossa 1 on esitetty vastaukset erikseen joka vuosilta. Sen lisäksi on tehty kaksi aikasarjaa vertailtavaksi: toinen aikasarja on vuosilta 2008–2013 ja toinen vuosilta 2018–2014. Yritystä perustamassa on ollut vastaushetkellä 1–8 % vastaajista. Mielenkiintoista on, että kun verrataan kahta aikasarjaa, on perustamisaktiivisuuden välillä tilastollisesti erittäin merkitsevä ero ($p<0,001$). Suurin aktiivisuus yrityksen perustamisessa on ollut vuosina 2021 ja 2023 ja pienin vuosina 2008 ja 2009. Voikin sanoa, että yrityksen perustamisaktiivisuus on noussut opiskelijoiden keskuudessa kymmenen vuoden aikana. Näinä vuosina SEAMKissa on kiinnitetty huomiota yrittäjyyden tukemiseen erilaisilla toimenpiteillä. Esimerkiksi SEAMK Y-Zone kokoaa yhteen yrittäjyyteen liittyvät palvelut ja tarjoaa tukea, tietoa ja verkostoitumismahdollisuuksia kaikille yrittäjyydestä kiinnostuneille opiskelijoille. Voikin ajatella, että näillä yrittäjyyttä tukevilla toimenpiteillä on todennäköisesti ollut vaikutusta opiskelijoiden

mahdollisuuksiin ja halukkuuteen perustaa yritys opintojen aikana.

Taulukko 1. Yrityksen perustamisaktiivisuus opintojen aikana.

		Oletko tällä hetkellä perustamassa omaa yritystä?					
		Kyllä		Ei		Total	
		N	%	N	%	N	%
SeAMK	v. 2008	11	2 %	602	98 %	613	100 %
	v. 2009	7	1 %	564	99 %	571	100 %
	v. 2010	26	5 %	499	95 %	525	100 %
	v. 2011	23	3 %	639	97 %	662	100 %
	v. 2012	38	6 %	645	94 %	683	100 %
	v. 2013	29	6 %	485	94 %	514	100 %
	v. 2018	41	7 %	553	93 %	594	100 %
	v. 2019	25	5 %	472	95 %	497	100 %
	v. 2020	28	5 %	578	95 %	606	100 %
	v. 2021	63	8 %	766	92 %	829	100 %
	v. 2023	45	8 %	543	92 %	588	100 %
	v. 2024	41	7 %	581	93 %	622	100 %
Aikasarjat SeAMK	v. 2008–2013	134	4 %	3434	96 %	3568	100 %
	v. 2018–2024	243	7 %	3493	93 %	3736	100 %

Perustamisaktiivisuudessa on eri koulutusalojen välillä tilastollisesti erittäin merkitsevä ero molemmissa aikasarjoissa ($p<0,001$). Aktiivisinta yrityksen perustaminen opintojen aikana oli vuosina 2018–2014 luonnonvara- ja ympäristöalalla, jossa 11 % vastanneista opiskelijoista oli parhaillaan perustamassa yritystä. Aktiivisuus oli noussut merkittävästi, koska vuosina 2008–2013 vastaava prosenttisuus oli ainoastaan 5 %.

Jos tarkastellaan molempia aikasarjoja, yrityksen perustaminen oli aktiivisinta yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla. Vuosina 2008–2013 kyseisen alan opiskelijoista 8 % oli perustamassa yritystä, kun taas vuosina 2018–2024 vastaavasti yritystä perustamassa oli 9 %. Vähäisintä perustamisaktiivisuus oli sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla. Näistä opiskelijoista vain 1 % oli perustamassa yritystä vuosina 2008–2013 ja 3 % vuosina 2018–2024. Mielenkiintoista kuitenkin on, että prosenttiosuus oli noussut myös sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla. Samoin matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla prosenttiosuus oli noussut 4 prosentista 8 prosenttiin.

Miesten perustamisaktiivisuus korkeampaa

Miesten ja naisten välillä on eroa yrityksen perustamisaktiivisuudessa molempien aikasarjojen kohdalla. Vuosina 2008–2013 naisista 3 % ja miehistä 5 % oli vastaushetkellä perustamassa yritystä. Vastaavat prosenttiosuudet vuosina 2018–2024 olivat 5 % naisilla ja 8 % miehillä. Molemmilla sukupuolilla aktiivisuus on

noussut, mutta miehet ovat edelleen aktiivisempia yrityksen perustamisessa. Erot ovat tilastollisesti erittäin merkitseviä molemmissa aikasarjoissa ($p<0,001$).

Myös ikä näyttää vaikuttavan. Kun vastaajat jaetaan kahteen ikäluokkaan, joista toiseen kuuluvat 20-vuotiaat tai sitä nuoremmat ja toiseen yli 20-vuotiaat, on ensimmäisen aikasarjan kohdalla vanhemmassa ikäryhmässä enemmän niitä, jotka ovat perustamassa yritystä. Vuosien 2008–2013 aikana nuoremmasta ikäluokasta vain 2 % oli perustamassa yritystä, kun taas vanhemmasta ikäluokasta 5 % ($p<0,001$). Samankaltaista eroa ei löydy vuosien 2018–2024 osalta. Silloin nuoremmasta ikäluokasta 6 % ja vanhemmasta 7 % oli perustamassa yritystä opintojen aikana. Näyttäisi siis siltä, että jokin on muuttunut nuoremman ikäpolven kohdalla, kun perustamisaktiivisuus on noussut kahdesta prosentista kuuteen. Voi olla, että yrittäjyyden edistämisen toimenpiteet SEAMKissa ovat vaikuttaneet heihin myönteisesti.

Pohjakoulutus vaikuttaa yrityksen perustamisaktiivisuuteen

Yrityksen perustamisaktiivisuudessa oli koulutustaustan osalta tilastollisesti erittäin merkitsevä ero ($p<0,001$) vuosina 2008–2013. Ammatillisen koulutuksen saaneista 5 % oli perustamassa yritystä, kun taas lukiotaustaisista vain 3 % oli parhaillaan perustamassa yritystä. Kaikista aktiivisinta yrityksen perustaminen oli niiden opiskelijoiden kohdalla, joilla taustalla oli joku muu koulutus (8 %). Taulukossa 2 on esitetty tulokset aikasarjan 2008–2013 osalta.

Taulukko 2. Pohjakoulutus ja yrityksen perustamisaktiivisuus vuosina 2008–2013.

		Pohjakoulutus					
		ammatillinen koulutus		lukio		muu koulutus	
		N	%	N	%	N	%
Oletko tällä hetkellä perustamassa omaa yritystä?	Kyllä	43	5 %	60	3 %	20	8 %
	Ei	829	95 %	1773	97 %	228	92 %
	Total	872	100 %	1833	100 %	248	100 %

Sama ero löytyy myös aikasarjan 2018–2024 osalta ($p<0,05$). Kaikissa ryhmissä aktiivisuus on noussut verrattuna vuosiin 2008–2013. Ammatillisen koulutuksen saaneista 7 % on perustamassa yritystä, lukiotaustaisista 5 % ja muun koulutuksen saaneista 9 % (taulukko 3). Näyttäisi siis siltä, että molemmissa aikasarjoissa lukiopohjalta opiskelevat ovat vähiten aktiivisia perustamaan yrityksiä opintojen aikana. Tämä onkin ymmärrettävää lukiokoulutuksen yleissivistävän luonteen vuoksi.

Taulukko 3. Pohjakoulutus ja yrityksen perustamisaktiivisuus vuosina 2018–2024.

		Pohjakoulutus					
		ammatillinen koulutus		lukio		muu koulutus	
		N	%	N	%	N	%
Oletko tällä hetkellä perustamassa omaa yritystä?	Kyllä	82	7 %	47	5 %	25	9 %
	Ei	1126	93 %	954	95 %	246	91 %
	Total	1208	100 %	1001	100 %	271	100 %

Vanhempien yrittäjyys vaikuttaa

Molempien vanhempien yrittäjyydellä näyttäisi myös olevan yhteys siihen, kuinka todennäköisesti opiskelija on perustamassa yritystä opintojensa aikana. Vuosina 2008–2013 aikasarjan kohdalla 6 % opiskelijoista, joilla äiti toimi yrittäjänä, oli perustamassa yritystä. Vastaava prosentti oli vain 3 % niillä opiskelijoilla, joilla äiti toimi palkkatyössä. Ero on tilastollisesti erittäin merkitsevä ($p<0,001$). Sama tulos ilmenee myös aikasarjassa 2018–2024. Aikasarjassa jopa 11 % niistä opiskelijoista, joilla äiti toimii yrittäjänä, on tällä hetkellä perustamassa yritystä. Vastaava prosentti opiskelijoista, joilla äiti toimii palkkatyössä, on vain 5 % ($p<0,001$).

Sama havainto koskee isän yrittäjyyttä. Erot ovat tilastollisesti erittäin merkitseviä ($p<0,001$) molemmissa aikasarjoissa. Vuosina 2008–2013 prosenttiosuudet ovat 5 % (isä yrittäjänä) vs. 3 % (isä palkkatyössä) ja vuosina 2018–2024 prosenttiosuudet ovat 9 % (isä yrittäjänä) vs. 5 % (isä palkkatyössä). Tulosten perusteella voikin sanoa, että vanhempien yrittäjyys muodostaa opiskelijalle roolimallin. Tämä vaikuttaa omaan kykyyn tunnistaa erilaisia mahdollisuuksia ympäristössä sekä haluun perustaa yritys.

Johtopäätöksiä

On mielenkiintoista, että yrityksen perustamisaktiivisuus on noussut ensimmäisen vuoden opiskelijoilla vuodesta 2008 vuoteen 2024. Tämä voi johtua monista syistä. Yrittäjyyskasvatuksen eteen on panostettu ja sitä on pyritty tuomaan osaksi peruskoulutusta. Lisäksi Suomessa on kehitetty startup-strategioita valtioneuvoston taholta ja selvitetty, miten julkista politiikkaa tulisi kehittää startup-yritysten kasvun edistämiseksi (Lahtinen ym., 2016). Tämä kaikki on mahdollisesti vaikuttanut myönteisemmän yrittäjyysilmapiirin kehittymiseen, mikä heijastuu nuorten yrittäjyysaktiivisuudessa.

Vastaajat ovat SEAMKin ensimmäisen vuoden opiskelijoita, jolloin myös SEAMKin omalla toiminnalla on hyvin todennäköisesti merkitystä. SEAMKissa on panostettu viime vuosina erittäin paljon yrittäjyyden edistämiseen luomalla Y-Zone-konsepti, kehittämällä osuuskuntatoimintaa, toteuttamalla ostaja- ja jatkajakouluja, sekä yleisesti panostamalla myönteiseen yrittäjyysilmapiiriin.

Tämä artikkeli on tuotettu Yrittäjyysaikomukset ja niihin vaikuttavat tekijät – tuloksia yrittäjyyspotentiaalin kasvattamiseen EP:llä -hankkeessa, jota on rahoittanut Töysän säästöpankkisäätiö.

Sanna Joensuu-Salo
tutkijayliopettaja, dosentti

Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Marja Katajavirta
asiantuntija, TKI
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Anmari Viljamaa
tutkijayliopettaja, dosentti
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Aiemmin sarjassa julkaistu:

Entre Intentio -mittarilla kerätty data ainutlaatuinen maailmassa | Julkaisut@SEAMK

Lähteet

Lahtinen, H., Pekkala, H., Halme, K., Salminen, V., Härmälä, V., Wiikeri, J., Lamminkoski, H., Lähde, K., Mikkelä, K., Rouvinen, P., Kotiranta, A., Pajarinen, M., Dalziel, M., Barge, B., Meade, C., & Zhao, X. (2016). *Startup-yritysten kasvun ajurit ja pullonkaulat.* Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 30/2016. https://tietokayttoon.fi/julkaisu?pubid=14201